

Dosarul nr. 3ra-992/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător V. Sanduța)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători M. Guzun, V. Clima și V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

22 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Iulia Sîrcu
Nina Vascan
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Guzun împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la declararea netemeinicii răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale, restabilirea dreptului de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost respins, iar hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2017, Raisa Guzun a depus o cerere de chemare în judecată (f.d. 1-4) împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la declararea netemeinicii răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1329/17 din 09 august 2017, restabilirea dreptului de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea în data de 05 aprilie 2013 a salariilor procurorilor cu 35% și de următoarele majorări.

În motivarea acțiunii, Raisa Guzun a susținut că în 1978 – 1990, a activat în organele Procuraturii, în 1990 – 1994, a deținut funcția de judecător, iar în 1996, a

revenit în Procuratură, unde a activat, până în iulie 2002, în funcția de șef adjunct al Secției legislație și statistică a Procuraturii Generale.

A indicat că din ianuarie 1989, a beneficiat de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar al procurorului în funcție, fiind respectat principiul recalculării pensiei odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu.

A explicat că acest principiu decurge din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în baza căreia i-a fost stabilită pensia, până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, care a preluat principiul enunțat.

A relatat că ulterior, Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului au fost modificate în sensul anulării recalculării pensiei pentru procurorii pensionați după 09 iunie 2011.

A opinat că, Casa Națională de Asigurări Sociale, aplicând aceste restricții și în privința procurorilor pensionați înainte de 09 iunie 2011, a încălcat principiul retroactivității legii.

A menționat că la 13 iulie 2017, a înaintat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea pensiei sale pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea în data de 05 aprilie 2013 a salariilor procurorilor cu 35% și de următoarele majorări.

A precizat că cererea prealabilă a fost respinsă prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1329/17 din 09 august 2017.

A arătat că, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a ținut cont de faptul că legiuitorul, armonizând legislația națională cu cea comunitară, a adoptat Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, și că art. 54 alin. (3) din Constituție nu admite restrângerea drepturilor proclamate la art. 20-24 din Constituție.

A specificat că în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dreptul la prestații sociale este asimilat dreptului la proprietate.

În susținerea poziției sale, a făcut trimitere la jurisprudența națională consacrată și la hotărârile Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, nr. 9 din 30 martie 2004 și nr. 27 din 20 decembrie 2011.

A declarat că în conformitate cu art. 12 alin. (3) Cod de procedură civilă, În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului).

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de Raisa Guzun a fost admisă. S-a recunoscut ca neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1329/17 din 09 august 2017. S-a repus Raisa Guzun în dreptul la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu. S-a

obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite Raisei Guzun pensia pentru vechime în muncă pornind de la salariul achitat procurorului în exercițiul funcției, începând cu data de 05 aprilie 2013, după majorarea salariului cu 35%, și începând cu data de 01 august 2016, după majorarea salariului potrivit art. 60 Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, pe toată durata pensionării, pornind de la funcția deținută.

La 10 ianuarie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel (f.d. 50) împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 87-97), apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost respins, iar hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 30 mai 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs (f.d. 101-103; 104) împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a susținut că prin Legea nr. nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură a fost abrogată Legea nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, reglementările referitoare la asigurarea cu pensie a procurorilor fiind transferate în noua lege.

A invocat că prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură a fost abrogată Legea nr. nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, reglementările referitoare la asigurarea cu pensie a procurorilor fiind iarăși transferate în noua lege.

A afirmat că începând cu data de 01 iulie 2011, art. 73 alin. (8) Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, care prevedea recalcularea pensiei procurorilor pentru vechime în muncă, a fost abrogat, procurorii obținând dreptul la pensie în baza Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A punctat că art. 46² Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat nu stipulează recalcularea pensiei procurorilor pentru vechime în muncă.

În acest context, a menționat că legiuitorul a prevăzut o substituție echitabilă a acestei facilități, și anume indexarea anuală a pensiei.

A notat că instanțele ierarhic inferioare în mod eronat au asimilat funcția de judecător cu cea de procuror, contrar hotărârii Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011.

A subliniat că instanțele ierarhic inferioare au emis o soluție contrară art. 6 alin. (2) și (3) Cod civil, iar dreptul la recalcularea pensiei nu poate fi echivalat cu dreptul la pensie și declarat inalienabil și imprescriptibil în baza art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La 13 iulie 2018, Raisa Guzun a depus o referință (f.d. 109-110), solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

La materialele dosarului nu se află probe ce ar releva data la care Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia integrală a instanței de apel.

Astfel, recursul a fost declarat în termen.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge în mod unanim la concluzia că recursul urmează a fi considerat inadmisibil, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă statuează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă stipulează că Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la

alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanțele ierarhic inferioare cu încălcarea normelor de drept material și procesual sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, neîncadrându-se astfel în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din raționamentele nominalizate, completul va considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Iulia Sîrcu

judecătorii

Nina Vascan

Luiza Gafton